



40 VUOTTA JÄRJESTÄYTynyttä METSÄSTYSTÄ

Alajoen Linnustajat ry.
HISTORIIKKI
1963 - 2003

Pentti Lahdenperä

Kansikuvat: Kari Romppainen
Kuvat: Urho A. Pietilä, Pentti Lahdenperä
Taitto: Reima Kemppainen
Paino:

Alajoen Linnustajat ry. 40 vuotta



Metsästys on aina ollut osa suomalaista elinkeinoa ja elämänmuotoa. Erityisen merkittävä se on ollut meille lappilaisille ihmisille. Tuota elinkeinoa olemme vuosituhansia harrastaneet sopusoinnussa ympäröivän luonnon kanssa. Lappilainen on tiennyt, että jos verotat luontoa liikaa tänään, niin se on sinulta huomisen saaliista pois.

Alajoen Linnustajien historia on osa suomalaisen metsästyksen historiaa. Ennen muuta se on järjestäytyneen metsästyksen nykyhistoriaa. Se kehitys mikä Alajoen Linnustajien toiminnan aikana on tapahtunut, on paljon muuta kuin pelkkää metsästystä. Siihen liittyy kokonaisvaltainen harrastusten ketju, jota seura toiminnallaan toteuttaa – tekisi mieli sanoa, että se on tänä päivänä osa meidän jäsenten jokapäiväistä elämäntapaa.

Seuran toiminnan jokainen sektori on tärkeä. Vaikka seuran nimi kertookin, että sen perustamisen aikoihin metsästyksen pääpaino oli linnustuksessa niin tämän päivän metsästäminen, niin ajokoirilla, seisovilla ja haukkuvilla lintukoirilla kuin haukkuvilla hirvikoirilla kertoo harrastuksen monimuotoisuudesta. Oman osuutensa metsästyksen ja luonnossa liikkumisen virkistävstä kokemuksesta saa ilman koiraaakin vaeltava, naakiva, yksinäinen metsästäjä.

Pienryhmissä tapahtuva hirven metsästys on jokasyksyinen sosiaalinen tapahtuma, jolla ei ole vertaa. Hirviporukka muotoutuu ja hitsautuu vuosien varrella saumattomaksi harrastajaryhmäksi, jossa jokaisen porukan jäsenen erityispiirteet ja -ominaisuudet tunnetaan. Juuri tuo sosiaalinen kanssakäyminen on syksyn kohokohtia, eikähän saalistakaan sovi unohtaa. Se on miellyttävä lisä syksyisen hirvenpyytäjän perheen ruokavaliossa.

Tänä päivänä metsästys on myös yhteiskunnallinen kysymys. Esimerkkeinä siitä ovat karhu, susi ja hirvi. Yleisen suojelutoiminnan kehittyessä muun muassa entinen peto – karhu on saanut luonnossa sellaisen jalansijan, että sen leviäminen uhkaa asutuskeskusten ihmisten yleistä turvallisuutta ja mielenrauhaa. Samoin on tilanne susien kohdalla. Niiden voimakas lisääntyminen on vaarana elinkeinoille ja ihmisille sekä lisää asutuskeskusten läheisyydessäkin asukkaiden turvattomuuden tunnetta. Hirvi on erittäin suuri vaaratekijä liikenteessä, joten hirvikannan tehokas rajoittaminen ja valtiovallan toimin asian hoitaminen on koko yhteiskunnan kannalta elintärkeä asia – niin nyt kuin tulevaisuudessa.

Alajoen Linnustajat ry:n täyttäessä neljäkymmentä vuotta haluan esittää seuran puolesta kunnioittavat kiitokset seuran tähänastisessa toiminnassa mukana olleille ja vapaaehtoista työtä tehneille seuran jäsenille. Samalla haluan toivottaa seuralle mitä parhainta tulevaisuutta ja seuran jäsenille virkistäviä hetkiä meidän yhteisen ja miellyttävän harrastuksen parissa.



Ilpo Hiltula
puheenjohtaja

Metsästysseuratoiminnan alku Suomessa ja Lapissa

Suomen metsästysyhdistys perustetaan

Uusi Suometar lehdessä oli tammikuun 2. päivänä 1865 seuraavanlainen ilmoitus.

”Metsästysyhtiö

Suomessa on kyllä Wanhuudesta löytynyt laki, joka määrää miten ja millä ajoilla wuodesta Tapion eläimiä saa pyytää ja tappaa. Mutta se on joutunut melkein unohduksiin, niin, että suuri järjettömyys on wallinnut metsästyksessä. Uusi laki tässä tawallansa tärkeässä asiassa on tekeillä waltiopäiwiin. Mutta koska lait ja asetukset owat kuolleet, ellei yleinen mieliala kansassa niitä kannata, niin on kysymys täällä pääkaupungissa ollut saada metsästysyhtiöitä maahamme toimeen. Kokous tapahtuu siitä tänä päiwänä seurahuoneessa kello 5 j.p.f. Samalla kertaa kun tästä muistutamme täällä asuville metsästyksen ystäwille, kehoitamme asian harrastajia muissakin kaupungeissa ja maaseudulla pitämään samaa tarkoittawia kokouksia. Suomen kansalla oli muinoin joutsu joka talossa; nyt puuttuu moni talo pyssyä. Pyssyseppiä löytyy kuitenkin monessa seurakunnassa. Metsästysyhtiöt eivät siis tämän suhteen jää puutokseen.”

Kutsuilmoituksessa mainittuna päivänä Seurahuoneelle, nykyinen Kaupungintalo, kokoontuneet viisikymmentä metsästäjää päättivät perustaa Finska Jagtförening-nimisen yhdistyksen, jonka suomenkieliseksi nimeksi tuli myöhemmin Suomen Metsästysyhdistys. Toiminta oli etupäässä niiden kaukonäköisten metsästäjien harteilla, jotka näkivät harkitulla ja järjestäytyneellä metsästystoiminnalla saatavan parhaan tuloksen myös tulevaisuutta ajatellen.

Kirjailija Juhani Ahoa pyydettiin vuonna 1900 kirjoittamaan kansantajuinen kirja metsänriistan hoidosta. Parin vuoden kuluttua ilmestyikin hänen kirjoittamanaan kirja ”Metsästysalueiden muodostamisesta ja metsänriistan hoidosta”. Monet myöhemmät kirjoitukset kertovat tämän Ahon kirjan aiheuttaneen sen, että metsästysseuroja perustettiin innokkaasti eri puolelle Suomea.

Metsästysseuratoiminnan alku Lapissa

Vuonna 1907 oli Suomessa jo 77 luetteloitua metsästysseuraa. Näiden joukossa oli Lapin läänin alueelle, alue oli silloista Oulun lääniä, perustettu ensimmäinen seura. Se oli Kemissä syntynyt ”Jaktvårdsföreningen.” Samana vuonna luetteloa täydennettiin vielä mm. ”Haukiputaan Metsästysseuralla ja Iin Metsästysseuralla”. Seurojen alku oli toiminnallisesti vaihtelevaa. Edessä oli paljon työtä metsästyskurin ja riistan hoidon saralla.



Suurta suuttumusta ja närkästystä herätti Suomen Kuvalehden vuonna 1929, numerossa kymmenen, julkaistu kuva, johon liittyi seuraava kuvateksti. ”Pohjolan metsätyömies yhden päivän saaliineen: neljättä kymmentä metsoa.” Se oli tietysti suuri saavutus metsästyksessä osaelinkeinonaan pitävälle metsätyömiehelle, mutta riistamiehet eivät kohtuutonta saalista tuolloin ymmärtäneet.

Metsästäjäliitossa kuvaa paheksuttiin jyrkästi. Lehdille lähetetyissä kirjoituksissa todettiin tämän tyyppisen joukkomurhan olevan edesvastuutonta eikä sitä voi puolustaa edes taloudellisen edun kannalta, sillä ” Jos yksi mies yhtenä päivänä täten ansaitseekin sievoisen päiväpalkan, riistää hän ansiomahdollisuuden monelta muulta ja samalla itseltään lähinnä seuraavana vuonna.” Tämä kuva herätti päättäjissä näkemyksen uuden metsästyslain tarpeellisuudesta.

Toisen maailmansodan jälkeen Suomessakin metsästyksessä oli monille tärkeä lisäelinkeino, jota toteutettiin vanhan perinteen mukaan. Kuitenkin järjestäytyneen metsästyksen ja riistanhoidon tarve sai kaukonäköisimmät metsästäjät toimintaan ja niinpä myös Simossa heräsi ajatuksia oman metsästysseuran perustamisesta.

Alajoen Linnustajat ry. syntyy

Toisen maailmansodan jälkeinen aika oli Simossakin normaalielämään totut-tautumisen aikaa. Kolmekymmentäluku oli takanapäin, sinne ei enää ollut paluuta. Elinkeinoelämä ja elämä sinällään olivat suuren murroksen edessä myös maaseudulla. Metsästyksessä osana elinkeinoa noudatteli totuttuja uomia. Sitä harrastettiin sodan aikai-sella ja vanhemmallakin kalustolla perinteisin eränkävynnin tavoin.

Kuitenkin 1950-luvun lopulla heräsi voimakas mielenkiinto järjestäytyneeseen metsästykseseen myös Simossa. Aluksi oli kaukokatseisten miesten tavoitteena koko pitäjää käsittävän metsästysseuran perustaminen. Kunnassa riehuivat sisäiset, lähinnä sähköistämiseen liittyvät, riidat olivat jakaneet jokivarret, Viantie- ja Simojoki-varren, vastakkainasetteluun rantakyläisten kanssa niin, että yhteisen metsästysseuran perustaminen osoittautui pian mahdottomaksi.

Niinpä rantakylät, Simoniemi ja Maksniemi, perustivat omat metsästysseuransa ensimmäisinä Simossa. Ensimmäiset viralliset kokoukset heillä olivat talvella 1962. Jokivarsien miehet, mm. Aulis Kuusela ja Pentti Sankala, osallistuivat noihin perustaviin kokouksiin. Siellä heille kuitenkin selvisi nopeasti, että Alajokikylä ei voi olla osallisena rantakyläisten seuran. Siitä seurasi väistämättä, että jokivarteen on perustettava oma seura. Paineita seuran perustamiseen lisäsi vielä se, että kemiläiset olivat alkaneet vuokrata metsästyksmaita Simojokivarresta. Pelko kaupunkilaisten valtaamista metsästyksmaista siivitti oman seuran perustamista.

"Se lähinnä oli näin, että paikkakuntalaiset ja metsästäjät pelkäsivät, että kaupunkilaiset ovat valtaamassa metsästysalueet täältä maaseudulta ja sinne ei sen jälkeen olis maanomistajilla ja paikkakuntalaisilla asiaa. Minun ajatus oli se, että paikkakuntalaiset saavat säilyttää metsästysoikeuden seuran mailla, vaikka osa ajatteli, että seura tuo metsästäjät kaupungista."

(Aulis Kuusela)

Niinpä Aulis Kuuselan mukaan he Sankalan kanssa alkoivat valmistella asiaa. Ensimmäisenä he saivat mukaan innostuneena ja taitavana metsästäjänä tunnetun muurari Jaakko Jämsän. Alkoi tupailtojen ketju, joissa asiaa valmisteltiin. Niinpä lokakuun 21. päivänä vuonna 1962 Pekka Martimon pirtissä pidettyä kokousta voidaan pitää lähtölaukauksena asialle ja seuratoimintaan johtavana.

Tilaisuus oli saanut maanomistajat joukolla liikkeelle niin, että Martimon pirtti täyttyi kokouksen osanottajista. Innostuneesta mielialasta kertoo sekin, että kokouksessa kerätty kolehti oli 2 500 markkaa, jolla summalla voitiin myöhemmin ostaa lehti-ilmoitus varsinaista perustavaa kokousta ilmoitettaessa.

Pöytäkirja tehty Aulien
Linnustajien yleisessä kokouksessa
Pekka Martimon talon 21.10.62.

- 1/ Päätettiin, että otetaan jäseneksi
metsästysseuran toiminta alueella
asuvat kaikki halukkaat, mutta ei
maanomistajia josta ei luovuta
maastaan metsästysseuran käyttöön.
- 2/ Jäsenmaksua muusidosta päätettiin
30 mk, maattomilta maanomista-
jat ovat vapaita kaikista maksuista
josta maksuun päätettiin korottaa
parporen mukaan.
- 3/ Pöytäkirja, joka jätetään metsään
30 mk josta maksuista.
- 4/ Metsästyskielto päätettiin
ilmoittaa ruomalehti Pohjois-
Suomessa.
- 5/ Ruomalehti ilmoitustarvitaan kii-
tyä keloitusta kertyneen rahaa 2500/-

Seuran rekisteröintiä varten sille oli keksittävä nimi. Useista ehdotuksista valittiin Jussi Hekkasen esittämä Simon Alajoen Linnustajat. Nimi kertonee selkeästi tuolloisen metsästyksen painopistealueen olleen juuri linnun metsästyksessä.

Sopimuskirja, jolla Alajoen Linnustajat ry. on perustettu. Allekirjoitettiin 31.07.1963 Jaakko Jämsän, Pentti Sankalan ja Aulis Kuuselan toimesta.

Rekisteröintiä varten hankituissa mallisäännöissä oli kohta, jonka mukaan seura harjoittaa muun muassa metsästyksen olennaisesti liittyvää ampumaurheilua. Simon Alajoen Linnustajat ry:n tarkoitus sääntöjen 2. pykälän mukaan.

2 §

Yhdistyksen tarkoituksena on harjoittaa maillaan järkiperaista metsästystä ja riistanhoitoa sekä niiden edellyttämää luonnonsuojelua ja ampumaurheilua.

Valtiovalta oli kuitenkin sotien jälkitilanteen seurauksena lakkauttanut järjestöjä joiden toimintaan kuului aseellinen harjoittelu. Niinpä Alajoen Linnustajien anomuspaperit tulivat välittömästi rekisteriviranomaisilta takaisin. Perustajat pitivät kuitenkin sääntökohtaa niin tarpeellisenä, että anomus osoitettiin sisäasianministeriöön. Käsittelyn jälkeen sieltä tuli seuraavanlainen vastaus.

"Sisäasianministeriön päätös hakemukseen, jossa Simon kunnasta olevat maanviljelijä Jaakko Jämsä, maanviljelijä Pentti Sankala ja myyntimies Aulis Kuusela ovat anoneet lupaa saada perustaa Simon Alajoen Linnustajat nimisen yhdistyksen, jonka tarkoituksena muun ohella kuuluu harjoittaminen ampuma-aseiden käyttöön.

Annettu Helsingissä 17. päivänä syyskuuta 1963

Sisäasiainministeriö on tämän asian käsitellyt ja nojautuen yhdistyksistä 4. päivänä tammikuuta 1919 annetun lain 2 §:ään. Myöntänyt luvan Simon Alajoen Linnustajat nimisen yhdistyksen perustamiseen. Tämä lupa on voimassa ehdolla, että yhdistys ilmoitetaan yhdistyslaissa säädettyssä järjestyksessä merkittäväksi yhdistysrekisteriin."

Niilo Ryhtä
ministeri

Erkki Linna
vanhempi hallitussihteeri

Näin rekisteröintipaperit täydennettiin ja lähetettiin uudelleen rekisteriviranomaisille ja oikeusministeriön päätöksellä 05.03.1964 Simon Alajoen Linnustajat hyväksyttiin yhdistysrekisteriin ja nimeen liitettiin rekisteröimisen tunnus ry. Näin virallistetun yhdistyksen ensimmäisen hallituksen muodostivat;

Jaakko Jämsä
Pentti Sankala
Jukka Alanära
Petteri Martimo

Vilho Parpala
Eero Nikupeteri
Aulis Kuusela

Simon Alajoen Linnustajat ry. oli syntynyt.

Alajoen linnustajat ry.

Hallinto

Simon Alajoen Linnustajat ry:n hallinto rakentuu yleisten yhdistyssääntöjen mukaan niin, että sääntöjen 6. pykälän mukaan seuraa edustaa ja sen asioita hoitaa laillisena hallituksena johtokunta.(Liite)

6 §

Yhdistystä edustaa ja sen asioita hoitaa sen lainmukaisena hallituksena johtokunta. Johtokuntaan kuuluu vuosikokouksen kerrallaan vuodeksi valitsema puheenjohtaja ja kahdeksan (8) vuosikokouksen neljäksi vuodeksi valitsemaa jäsentä. Jäsenistä on vuosittain kaksi (2) erovuorossa.



Jäsenistö

Sääntöjen 4. pykälä määrittää jäsenvaatimukset.

4 §

Yhdistyksen jäseniksi pääsevät ne hyvämaineiset riistanhoitoa ja metsästystä harrastavat henkilöt, jotka yhdistyksen kokouksen päätöksellä näiden sääntöjen 8 §:n 12 kohdassa mainitulla tavalla jäseniksi hyväksytään.

Tältä pohjalta seuran jäsenhankinta on toteutettu. Jäsenistö koostuu maanomistajajäsenistä, maksavista jäsenistä ja kunniajäsenistä. Viimevuosina maanomistajajäsenten lukumäärä on vaihdellut 140 ja 155 välillä. Maksavien jäsenten ja kunniajäsenten lukumäärä on vaihdellut 170 ja 180 välillä. Ainaisjäseniä ovat seuran vapaaehtoistyössä, metsästyksessä ja riistanhoidossa ansiokkaan päivätyön tehneet Aulis Kuusela, Martti Martimo ja Hannes Väänänen.

Ampumarata, toiminnan alku

Metsästysaseiden turvallinen ja tehokas käyttötavoite nopeutti ampumaratahankkeen aloittamista. Seuran ensimmäisessä vuosikokouksessa 12.04.1964 valittiin Jaakko Jämsä ja Vilho Parpala neuvottelemaan Simon Riistahoitoyhdistyksen kanssa yhteisen ampumaradan rakentamisesta. Neuvottelun seurauksena ampumarata rakennettiin aikanaan Simon Malininkankaalle, jossa se toimii edelleen. Ampumaurheilun monipuolistuessa radan laitteisto on kehittynyt ja vastaa pääosin nykyajan vaatimuksia. Rata on olennaisesti lisännyt ampumaharrastusta ja kilpailutoimintaa seuran jäsenistön keskuudessa. Kilpailutoiminnassa seuran edustajat ovat yltäneet varsin kunnioitettaviin saavutuksiin. Kilpailujen lisäksi radalla pidetään joka syksyiset hirvikokeet, joissa ammutaan kolme laukausta seisovaan ja kolme laukausta liikkuvaan hirvikuvioon.

Riistanhoitotyö

Riistanhoito on olennainen osa metsästäystä ja seuratoimintaa. Jäniksien ruokinta on monille seuran jäsenille tuttua puuhaa. Onpa joku jäsen voinut helpottaa uuden tulokkaan, metsäkauriin, elinehtoja ruokinnalla. Samoin hirvien rakennetut riistapellot edesauttavat sekä hirvien ravinnonsaantia että syksyisin keräävät hirviä suurin joukoin riistapelloille ja peltojen läheisyyteen. Nuolukivet ovat eräs tapa huolehtia hirvien hivenaine- ja suolatasapainosta.



Vuoden 1989 toimintakertomus kertoo sen hetkisestä riistanhoidosta seuraavasti;

"Riistanhoidossa on tapahtunut edistymistä. Tämän on saanut aikaan viime vuonna valitut riistanhoidosta vastaavat. He ovat Aulis Kuusela vetäjänä, sekä Ensio Haapaniemi, Esko Hiltula, Paavo Kukkonen, Kauko Turska, Pertti Jäärni ja Mauri Matala. Riistaa on ruokittu jäsenten tekemien ilmoitusten mukaan 1310 kilolla heinää, 118 kerpulla, Ruokintapaikkoja on ollut neljäkymmentä. Nuolukiviä on viety maastoon kuusikymmentä. Riistapelloja on ollut kuusi. Haapoja on kaadettu ja pajukoita raivattu. Pienpetoja on pyydetty seuraavasti; kettuja viisi, näätiä yksi, minkkejä seitsemän ja varislintuja neljäkymmentäyksi. Perinteinen jänislaskenta tehtiin keväällä viimeisen kerran. Tulos oli ensimmäisellä kerralla yksitoista ja toisella kerralla kaksitoista jänistä."

Varsin merkittävää riistanhoitotyötä tehtiin siis kyseisenäkin vuonna. Pienpetotilanne on jatkuvasti riistanhoitotyössä työllistävä ja riistaa rasittava asia. Pienpedot kuten minkki, näättä ja kettu sekä viimeisin tulokas supikoira ovat kiusallisia, arvoriistan, kuten kanalintujen poikasia, pesiä ja munia hävittäviä tuholaisia. Näiden pienpetojen vastainen taistelu jatkuu niin, että seura maksaa pyytäjälle ketusta ja supikoirasta 20 euroa tapporahaa.

Kilpailutoiminta

Metsästyksen oheistoimintana, sen tukimuotona ja metsästyskauden ulkopuolisena virkistystapahtumana, kilpailutoiminta on ollut erittäin vilkasta seuran toiminnassa. Hirvenhiihto oli jo alkuvuosien merkittävä kilpailumuoto, jossa saavutettiin varsin hyviä ja korkeatasoisia tuloksia. Tässä lajissa menestyneistä on mainittava muun muassa Armas Mikkola ja Antti Jäärni. Tämän lisäksi joka kesäinen ampumakilpailutoiminta kehitti jäsenistön ampumataitoa ja piti yllä mielenkiintoa ampumataidon kehittämiseen.

Pilkkikilpailut



Erityisen merkittäviä laajemman sosiaalisen kanssakäymisen tapahtumina ovat olleet keväiset pilkkikilpailut, joiden osanottajamäärät ovat olleet hyvinkin suuria. Kertokoon osanottajien laaja-alaisuudesta ja harrastuksesta seuraava arkistojen tulostilasto Alajoen Linnustajat ry:n järjestämistä pilkkikilpailusta Simojoen karisuvannon jäällä. Kilpailut pidettiin 13. päivänä huhtikuuta 2002. Sarjoina olivat, nuoret, naiset ja yleinen sarja.

Nuoret

1. Matti Kesonen	461 gr.
2. Anne-Mari Leppälä	305
3. Jori Saaranen	205
4. Antti Kotila	180
5. Petri Ylitalo	78
6. Maria Simoska	65
7. Janne Kemppainen	60
8. Joni Heinikoski	46
9. Jatta Heinikoski	42
10. Antero Kotila	40
11. Mari-Anne Hiltula	33
12. Ville Hiltula	31
13. H-L Haapaniemi	30
14. Ville Kiviniemi	12
15. Ville Böök	11
16. Ville Haapaniemi	9
17. Tomi Mäkinen	7
18. Jose Rousu	4

Yleinen

1. Pertti Kemppainen	2620gr
2. Martti Koivisto	1366
3. Pasi Kuosmanen	1344
4. Pekka Simula	1166
5. Jani Sipola	1154
6. Veijo Keveri	855
7. Risto Iltanen	828
8. Esa Kurtti	644
9. Ahti Tikkanen	636
10. Jukka Kurtti	618
11. Janne Rapo	535
12. Veli-Matti leppälä	532
13. Kari Hopia	516
14. Aimo Rousu	511

Naiset

1. Outi Hiltula-Le	849 gr.
2. Maarit Ylitalo	726
3. Salli Kakko	385
4. Kaarina Hamari	359
5. Kaisa Lainsalmi	314
6. Tuula Pekkala	268
7. Sinikka Sipola	246
8. Kirsi Saaranen	200
9. Raija Heinikoski	152
10. Tarja Vinblad	113
11. Leena Kaarre	103
12. Oona Böhm	85
13. Helena Heinikoski	75
13. Mona Krekilä	75
15. Kaarina Äman	74
15. Tuija Rousu	74
17. Airi Ikonen	46
18. Eeva Neijonen	44
19. Maila Kemppainen	38
20. Eeva Matala	35
21. Leena Mikkola	32
22. Maija Parpala	25
23. Pirjo Särkiaho	20
24. Eila Kurtti	18
25. Maire Kälhman	16
26. Saara Haapaniemi	14
27. Eija Kaikkonen	10
28. Leena Ylimartimo	8
29. Leena Iltanen	7
29. Jaana Jaako	7

Kenneltoiminta

Oma lukunsa on tietysti seuran piirissä voimakkaana toteutettu kenneltoiminta. Kilpailutapahtumien ja haukkukokeiden osanottajamäärät kertovat harrastuksesta ja innostuksesta koiramaailman monimuotoisiin tapahtumiin.

Seuraavassa vuoden 1990 toimintakertomuksen mukainen katsaus kenneltoiminnan alkuun.

Kuluneella toimintakaudella on Linnustajilla ollut ensimmäisen kerran valittuna kenneljaosto. Tuntien voimien ja kokemuksen riittämättömyyden Linnustajien kenneljaosto teki ehdotuksen Simonkylän metsästysseuran kenneljaostolle yhteistoiminnasta. Yhteisesiintymisen pohjalle laadittiin syksyn toimintasuunnitelma, jonka seurauksena on pidetty koulutustilaisuudet hirvenhaukku- ja ajokoetuumareiksi aikoville sekä yhdet hirven haukku- ja kolmet ajokoirakokeet. Näin on luotu pohja hyvälle yhteistyölle ja toivottavasti kennelharrastus saa uusia ystäviä ja rodunomainen jalostus lisääntyy. Simonkylän Metsästysseuralla on ollut kenneltoimintaa jo pitemmän aikaa, mutta yhteistoiminta on antanut aivan uuden ulottuvuuden sen toiminnalle.

Edistääkseen ja innostaakseen metsästyskoirien käyttäjiä kasvattamaan aina parempia ja parempia koirayksilöitä Rantakairan Sähkö on lahjoittanut kaksi upeaa kiertopalkintoa simolaiskoirien kilpailtavaksi. "Sähköhirvi", josta kilpaillaan hirven haukkukokeissa ja "Sähköajot", josta kilpaillaan ajokokeissa.

Näin kenneltoiminnassa lähtivät reippaaseen yhteistyöhön Alajoen Linnustajien ja Simonkylän Metsästysseuran kenneljaostot. Yhteistyöstä kertova toimintakertomuksen liite esittelee asian seuraavasti;

Tammi-, helmikuun vaihteessa käytyjen keskustelujen perusteella päätettiin yhteisesti anoa Lapin Kennelpiiriltä seuraavat kokeet: hirvikoe, lintukoe, ja kahdet ajokokeet.

Näin toiminta käynnistyi ja kenneljaosto on eräs vilkkaimmin toimineita seuran jaostoja, joka on pitänyt yllä jatkuvaa kilpailu-, koe-, ja koulutustoimintaa.

Yhteistoiminta muiden järjestöjen kanssa

Yhteistoimintaa on ollut muiden alueen seurojen kanssa yhteislupa-asioissa. Maanvaihtoa ja -vuokrausta on hoidettu tilanteiden mukaan. Osa seurueista on pitänyt yhteyttä maanomistajiin viemällä ns. maanomistajapalat hirvenlihaa, silloin kun hirvi on kaadettu seurueeseen kuulumattoman maanomistajan maalle.

Vuonna 1989 seura liittyi Simon vapaaehtoiseen pelastuspalveluun. Tuolloin seuran edustajina olivat Veijo Niva ja Mauri Matala. Seuran puheenjohtajana toiminut Taisto Parpala oli edellä mainitun toiminnan Simon osaston puheenjohtaja.

Seuran pystyvät rakennusmiehet ovat edustaneet seuraa ja tehneet merkittävän talkootyön Malinin toimintakeskuksen rakentamisessa. Simon kunta vastasi hankkeen kustannuksista. Hanke toteutettiin niin, että Jonne Ylisuvanto hankki materiaalin ja vastasi talkootyöjärjestelyistä. Talkootyöllä toimintakeskus sitten rakennettiin ja se valmistui yhdeksänkymmentäluvun alussa. Toimintakeskus on ollut erinomainen eri tilaisuuksien pitopaikka myös Alajoen Linnustajille.

Hirvipäivystys on erinomainen esimerkki yhteistoiminnasta. Se tarkoittaa sitä, että mahdollisen hirvikolarin sattuessa seurasta tietty "iskuryhmä" päivystää ja käy jäljittämässä ja lopettamassa vahingoittuneen hirven ja hoitaa kolarissa kuolleen hirven asianmukaiseen korjauseen.

Seuran lähipiirissä toteutettu erinomainen yhteistoiminnan muoto on ollut oman alueen naisjärjestöjen, kotitalousnaisten, toiminta. He ovat vuodesta toiseen tehneet uhrautuvaa työtä miesten harrastusten hyväksi järjestämällä joka syksyisten hirvipaijausten käytännön järjestelyt. Useamman sadan peijaisvieraan ruuan valmistelu ja laitto ei ole mikään pieni tapahtuma. Kotitalousnaisten toimesta se on aina käynyt tottuneesti ja joustavasti.

Seuran talous

Seuran talous on varsin vakaalla pohjalla. Tulonmuodostus syntyy jäsenmaksuista, vieraskorttien myynnistä, kilpailutoiminnasta, peijaisista ja erityisprojekteista kuten karttamyynnistä.

Kuluja seuralle puolestaan aiheuttavat mm. tilimaksut, ilmoitukset, hallinto, kilpailutoiminta ja riistanhoito kuten tilikertomus vuodelta 2002 osoittaa.

Simon Alajoen linnustajat ry:n tilikertomus vuodelta 2002.

tuotot	2001	2002	muutos	"hirviluparahat" poistettuna
Jäsentulot	12520	13603	1083	13603,00
Vieraskortin myynti	1780	2610	830	2610,00
Kilpailutoiminta	3090	4102	1012	4102,00
tuotot hirviluvista	26850	30858	4008	
Peijaiset	1385	1528	143	1528,00
kartan myynti	1200	1040	-160	1040,00
muut tuotot	39,22	76	36,78	76,00
	46864,22	53817	6952,78	22959,00

kulut

tilimaksut	854,64	451	-403,64	451,00
ilmoitukset	1869,7	1034	-835,7	1034,00
hallinto	3183,2	3370	186,8	3370,00
hirviluvat	27226,6	30644	3417,4	
kilpailutoiminta	2029,6	891	-1138,6	891,00
riistanhoito	2432,5	2544	111,5	2544,00
t-raha	3560	1820	-1740	1820,00
peijaiset	3416	4020	604	4020,00
muut kulut	2862,5	1623	-1239,5	1623,00
	47434,74	46397	-1037,74	15753,00

RAHAT JA PANKKISAAMISET

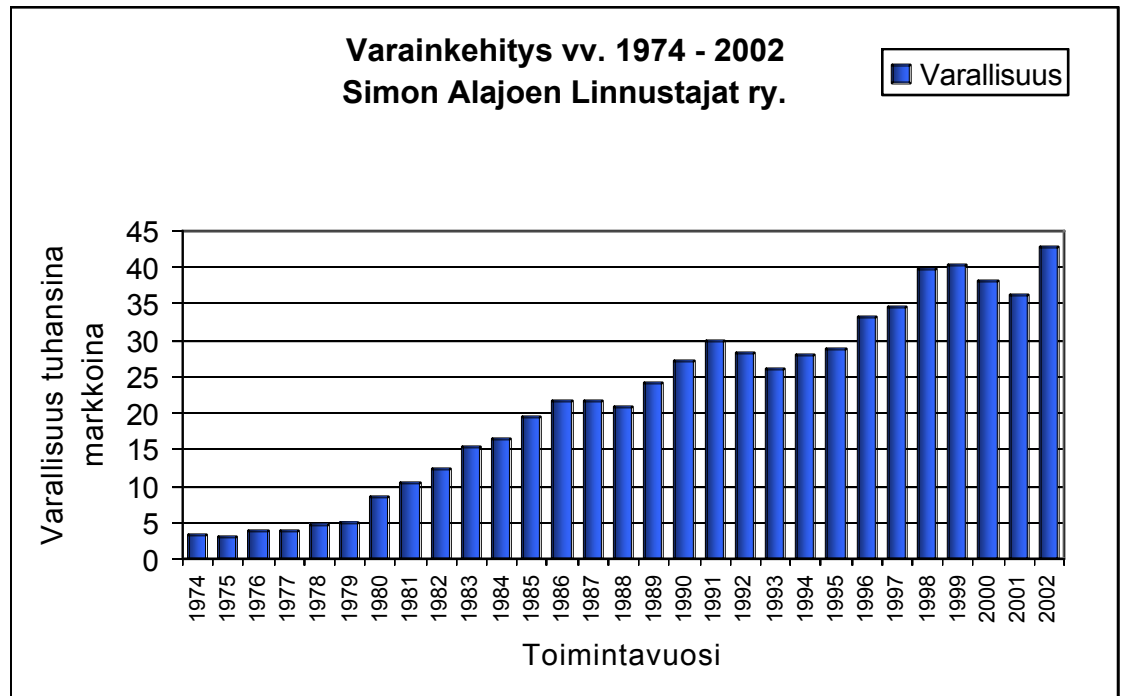
kassa	1372,83	1760,71
Osuuspankki tilino: 211690	17668,86	24700,41
	19041,69	26461,12

Tase 31.12.2001

Tase 31.12.2002

raha ja pankkisaamiset	19041,69		26461,12
Aineet ja tarvikkeet	17280		16237,79
	31.12.2001	36321,69	31.12.2002
			42698,91
vuoden 2001 tappio		1770,52	V.2002 voitto
		38092,21	-6378,00
			36320,91

Jos taas tarkastellaan seuran varainkehitystä koko toiminta-aikana, niin jatkuva tasainen varojen kehittymissuunta näkyy kaaviossa selkeästi. Mitään suuria heittoja tai notkahduksia ei ole toiminta-aikana ollut.



Seuran perustajajäsenten ja toiminnassa mukana olleiden näkemyksiä

Metsästystä seuran perustamisen aikoihin

Niin kuin aiemmin on mainittu. Kanaintumetsästys oli pääasiallinen metsästysmuoto seuran alueella sen perustamisen aikoihin. Sodan jälkeisenä aikana ajokoirametsästys oli "kaupunkilaisherrojen" metsästysmuoto, sillä seuran alueen koirakanta oli pääasiassa suomenpystykorvaa. Jopa oravan metsästys oli tuolloin syksyinen tapahtuma ja pieni ansion lähde. Suomen pystykorva oli silloin ja on edelleenkin mainio lintu- ja oravakoira. Oravan metsästyksellä ei ole enää merkitystä.

Hirvenmetsästys kehittyi pikkuhiljaa sillä kanta oli pieni vielä seuran perustamisen aikoihin. Tunnetuimpia tuon ajan hirvenmetsästäjiä olivat Jaakko Jämsä, Armas Mikkola, Hannes Väänänen ja muutamat muut hirvenpyynnin harrastajat. Hirvikannan ja kaatolupien lisääntyessä asian harrastus levisi. Toiset metsästivät naakimalla, kuten hirvenpyytäjänä tunnettu Jämsän Jaakko. Tuohon aikaan sanottiinkin oikein pahaa räntäkeliä Jämsän Jaakon hirvenpyyntikeliksi. Haukkuvista hirvikoirista Karjalan karhukoirat olivat ensimmäisiä koiria. Tällainen oli mm. Hannes Väänänen Karjalan karhukoira Jeri, joka menetti kyvyn ja halun haukkua hirveä, saatuaan kunnon tällin hirven takasorkasta. Myöhemmin Norjan harmaapystykorva on vienyt jalansijaa Karjalan karhukoirilta.

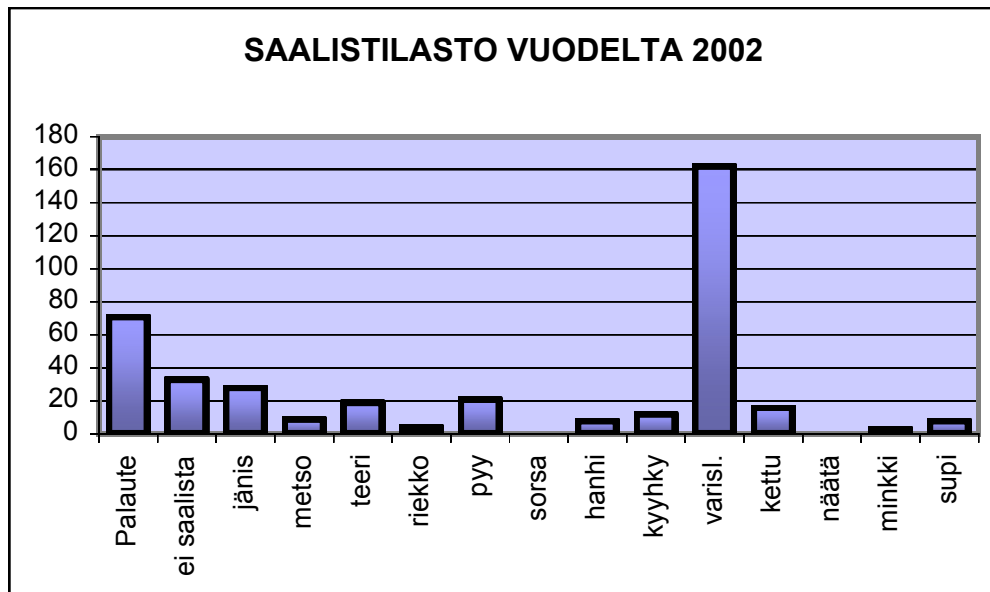
Miten metsästys on kehittynyt seuran 40-vuotisen toiminnan aikana?

Haastateltavien mukaan varsin voimakas ja laaja-alainen kehitys on neljänkymmenen vuoden aikana tapahtunut. Varsinaisen metsästyksen lisäksi ovat tulleet mukaan erilaiset ampumaurheilumuodot, kennelkilpailut ja haukkukokeet, pienpetokilpailut aina pilkkikilpailuihin saakka. Merkittävä osa, riistan lisäksi, metsästäjälle on harrastuksesta saadulla virkistyksellä ja liikunnalla. Itse metsästystä harrastetaan kurinalaisesti ja järjestäytyneesti

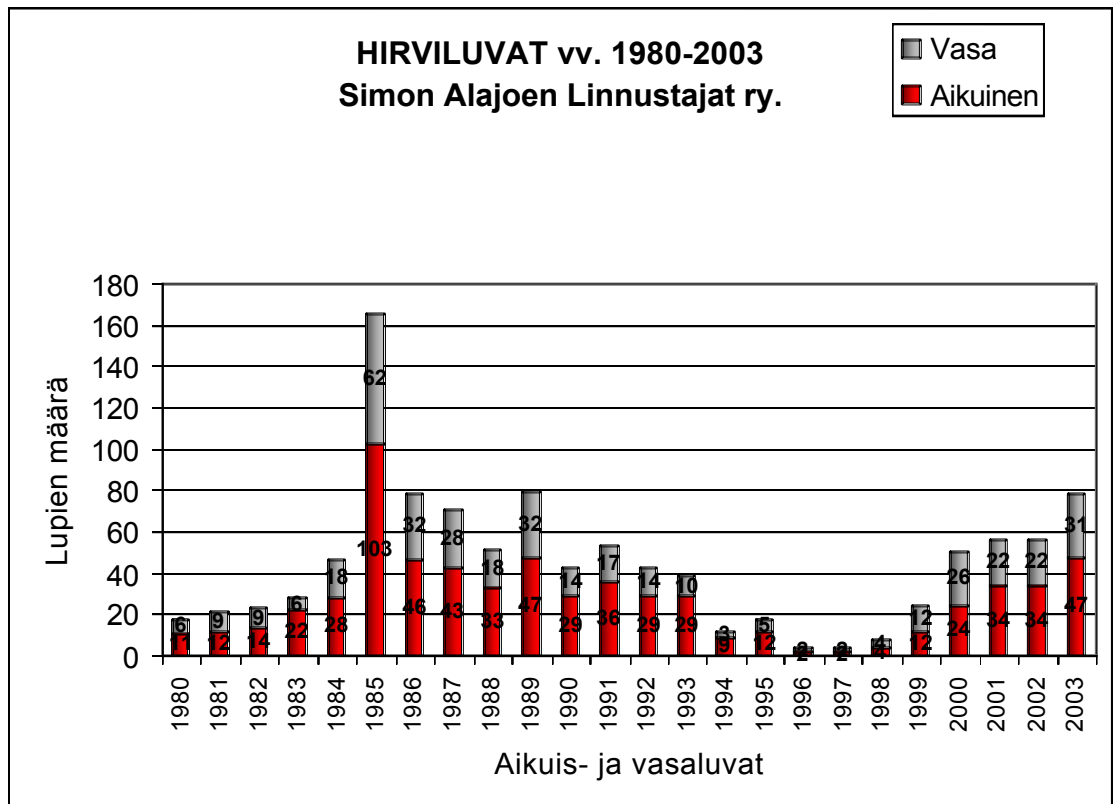
"Metsästäminen on mielestäni tänä päivänä hyvin kurinalaista ja sääntöjä noudatetaan kohtuullisen tarkasti."

(Jonne Ylisuvanto)

Lintukannan vaihtelut metsätalouden muuttaessa niiden elinolosuhteita on yksi ongelmakenttä. Kohtuullisen hyvin lintukanta näyttää kuitenkin sopeutuneen tilanteeseen ja aina huonojen vuosien jälkeen on tullut parempia vuosia, joten tuo hyvä harrastus on voinut jatkua. Metsästysajat ovat lyhentyneet ja ikimuistoinen huurremetsöjen ammunta ei enää onnistu koska metsästysaika päättyy ennen talven tuloa.



Ajokoirametsästys on sopeutunut myös jäniskannan vaihteluihin. Suurempaa uhkatekijää jäniksille ei ole vaan kannan vaihtelut ovat olleet kohtuullisia ja perinteisiä. Rusakko on vähäisessä määrin leviämässä myös seuran alueelle. Nähtäväksi jää tuleeko siitä koskaan vahvaa ja merkittävää kantaa.



Hirven pyynti on kehittynyt varsin laaja-alaiseksi ja jäsenistöä kiinnostavaksi harrastukseksi. Pyynti tapahtuu pienryhmissä ja luvat hankitaan yhteishakuperiaatteella. Itse metsästys on tullut joustavammaksi eri alueiden hirviporukoiden välillä ja hyväntahtoinen yhteistyö ja auttamisen halu, kiperissäkin tilanteissa, kertoo yhteistyön ja hyvän metsästyshengen kehittymisestä.



"Olen ollut joskus hirviporukan johtajana – johtajalla pitää olla jämäkkä ote, sanotaan reilusti mihin mennään ja mistä tullaan. Johtamisen pitää olla täsmällistä ja ohjattua silloin säästytään vahingoilta ja tuhoilta."

(Erkki Böök)



Riistanhoito, pienpedot ja riistan ruokinta

Seuratoiminta on haastateltavien mielestä avannut aivan uusia näkemyksiä myös riistanhoidon alalla. On opittu ymmärtämään, että riistanhoito on osa hallittua ja riistan huomioonottava metsästyskulttuuria. Pienpetokysymys on saanut seuran jäsenet mukaan toimintaan niin, että pienpedot eivät ole päässeet ryöstäytymään eivätkä pahemmin tuhoamaan lintukantaa. Valveilla tämän asian suhteen on oltava sillä supikoira on riistaa tuhoava uusi pienpeto, jonka erinomaiset lisääntymisaipumukset tuovat aivan uuden uhkan riistakannalle. Riistan ruokintaa on harjoitettu lähinnä jäniksien ja metsäkauriiden ruokintana. Vaikeina ravintovuosina ruokinnalla on oleellinen merkitys jäniskannan säilymiselle siedettävänä. Toisaalta yleiselläkin tasolla ollaan ruokinnan merkityksestä vähintään kahta mieltä. Aiheuttaako ihmisen ns. keinoruokinta riippuvuutta riistakannoissa niin, että riistan luontainen selviytyminen luonnossa ei enää onnistu. Toisaalta keinoruokinnan on pelätty lisäävän jäniksien tautiriskiä niiden liikkua laajoiltakin alueilta samoilla ruokinta paikoilla. Ehkä yhteinen ruokintapaikka lisää myös olemassa olevan epidemian esim. tularemian nopeaa ja voimakasta leviämistä epidemia-aikoina.

"Kyllähän se varmasti hyvä asia on se pienpetojen pyynti, mutta siitä ruokinnasta en ole sataprosenttisen varma onko se hyvä, että riista tottuu ruokinnalle ja kesyyntyy."

(Vilho Parpala)

Hirvien suhteen riistapelot ovat osittain palvelleet syksyisiä hirvenpyyjiä kokoamalla hirvet riistapeltojen läheisyyteen. Riistapellon merkitys on myös siinä, että talvehtivat hirvet saavat kunnan ravinnon syksyllä kerätäkseen vararavintoa talven varalle. Hirvien osalta on merkittävä hoitomuoto myös nuolukivien levittäminen hirvien ruokailu- ja talvehtimispaikoille. Nuolukivistä hirvet saavat tarvitsemaansa hivenaine- ja suolatäydennystä, joka pitää niiden terveyttä yllä. Haastateltavien mielestä nämä riistan ruokinta- ja hoitomuodot ovat kehittyneet ja vastaavat tämän päivän yleistä näkemystä ja ovat käytännössä hyvin hoidettuja.

Karhun ja suden lisääntyminen?

Suurpetojen, karhun ja suden, voimakas kannan kasvu ja kantojen levittäytyminen asutuskeskusten liepeille saa metsästäjät ottamaan kantaa tähän nykyvuosina esiin nousseeseen kysymykseen.

"Vaikka kyseistä uhkaa ei vielä ole todettukaan oman seuran alueella, on kai tarkoitettu, että näidenkin petojen tulisi kuulua luontoon"

(Jonne Ylisuvanto)

"Joo se on yksi ongelma, että niitä suositaan liikaa. Kairaanhan ne perkele kuuluu tuommoset elukat eikä kartanolle. Ne on jo totutettu ihmiseen, kun niitä ei ole metästetty."

(Esko Jäärni)



Haastateltavien mielestä petokantaa tulee rajata niin, että niistä ei ole haittaa ihmiselle eivätkä saa haitata elinkeinoja eivätkä normaalia elämänmuotoa. Onhan esimerkiksi lasten koulukäynti vaikeutunut tietyillä haja-asutusalueilla susipelon takia. Villieläinten pelko lasten mielissä saattaa myöhemmällä iällä synnyttää petovihaan eikä niinkään luontoystävällisyyttä niin kuin petojen suojelijat ja lisääntymisen sallijat ehkä ajattelevat.

Metsästyksen tulevaisuuden näkymät

Kukaan haastatelluista seuran jäsenistä ei nähnyt suurempia uhkia metsästyksen tulevaisuudessa. Päinvastoin todettiin yleisen ajattelun ihmisen omaehtoisesta terveydenhuollosta ja luontoarvostuksesta pitävän yllä metsästyksen jaloa harrastusta juuri virkistys- ja liikuntamuotona. Fyysisen työpanoksen vähentyessä nyky-yhteiskunnassa vaatii vastapainoa ja siinä metsästyksen kaikki muodot ovat arvaamattoman suuri aarre tulevaisuudessa. Haastateltujen toimesta arvosteltiin ankarasti tänä päivänä esiin nostettua ajatusta muuttaa lappilaista ikimuistoista nautintaoikeutta ja kieltää vapaa metsästys oikeus valtion mailla.

"Kyllähän metsästys säilyy harrastuksena ellei valtiovalta ala kiristämään sitä lupamaksuilla ja ota pois lappilaisten vapaata metsästys oikeutta valtion mailla."

(Esko Hiltula)

Seuran tulevaisuus?

Seuran tulevaisuudesta oli haastatelluilla myöskin periaatteessa positiiviset näkemykset. Toiminnan monimuotoisuus lisää innostusta ja laaja-alaista harrastajakuntaa. Koulutustoiminta pitää jäsenistön ajan tasalla. Ampumaharrastus lisää taitoa ja vähentää haavakoita metsästyksessä. Harrastajien ukkoutuminen on asia joka näyttää olevan jonkin asteinen uhka seuran toiminnalle, mutta siinäkin on viimeaikoina tapahtunut ilahduttavaa kehitystä.

Terve suhtautuminen luontoon ja metsästykseen pitää yllä halua liikkua luonnossa ja harrastaa perisuomalaista elämänmuotoa metsästystä. Viisas ja eteenpäin katsova nuoriso näkee metsästyksessä ja seuran toiminnassa tulevaisuuteen. Nuoriso näkee siinä terveellisen ja rentouttavan vastapainon nykypäivän yhä kiihtyvälle työelämälle.



Lähteet: Juha J. Kairikko;
Aulis Kuusela;
Seuran arkisto;
Nauhoitetut haastattelut;

Seitsemän vuosikymmentä metsästykselle
Simon Alajoen linnustajat ry:n historiikki 1963- 1988
Pöytäkirjat ja muu materiaali
Seuran perustaja- ja aktiivijäsenet

Toimintaorganisaatio

